

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Socioloxía da actividade física e do deporte		Código	620G01015
Titulación				
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Educación Física e Deportiva			
Coordinación	Mosquera Gonzalez, Maria Jose	Correo electrónico	maria.jose.mosquera@udc.es	
Profesorado	Mosquera Gonzalez, Maria Jose	Correo electrónico	maria.jose.mosquera@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia pertence ao modulo "Materias básicas da rama de Ciencias Sociais e Xurídicas". Ten como obxectivo introducir aos alumnos no ámbito da Socioloxía do Deporte, para conquistar que sexan capaces de observar, identificar e aplicar na súa actividade profesional á perspectiva sociolóxica. Considerando que non existen outros créditos adicados aos coñecementos da Socioloxía Xeral, é necesario introducir de forma sintética as correntes de pensamento da Socioloxía e os conceptos fundamentais que forman parte do proceso de socialización que se da na sociedade e no deporte. Neste sentido, a primeira orientación do programa é macrosociolóxica, pero tamén se considera o individuo e as súas interaccións dende a perspectiva micro, polo tanto recolle posturas integradoras macro-micro. O descriptor de contido do modulo co que se relaciona a materia, que figura no documento de Grado, é o seguinte: "Bases e perspectiva sociolóxica para a análise socio-cultural da Actividade Física e o Deporte: o deporte como feito social. Cultura deportiva e proceso de socialización: cultura de modernidade e postmodernidade (valores de postmodernidade de resistencia. Postmodernidade de decadencia: violencia). A socialización deportiva en función do xénero. Estructura social da práctica físico-deportiva de ocio e tempo libre: intereses dos grupos sociais e estilos de vida. Fundamentos da recreación e do ocio". As competencias do título coas que se relaciona son as seguintes: A1, A2, A3 y A7. Con elas se contribuíe á formación igualitaria do alumnado. Esta asignatura impátese con perspectiva de xénero, en todos os bloques temáticos se ten en conta e en algunhos deles explícanse os conceptos básicos da cultura de xénero.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Coñecer, comprender e interpretar as características das persoas e os seus contextos socioculturais, co fin de adecuar a súa intervención profesional ás mesmas, garantindo a igualdade de oportunidades no acceso á práctica físico-deportiva.	A1	B3	C4
	A3	B5	C7
		B7	
		B12	
		B15	
		B18	
		B19	
Comprender e interpretar as expresións do feito social deportivo en cada cultura para poder intervir nos cambios necesarios para a igualdade de oportunidades, a igualdade de xénero e garantir os principios éticos e de xogo limpo.	A1	B5	
	A3	B12	
	A7	B15	
Acadar as ferramentas necesarias para construír unha ?mente sociolóxica? sobre o deporte, entendendo éste dende a concepción postmoderna: como un sistema aberto.	A1		
	A3		

Coñecer as aportacións da Socioloxía do Deporte para o exercicio profesional do Licenciado en Ciencias da Actividad Física e do Deporte.	A1 A3 A7	B3 B5 B12 B15 B19	C4 C6 C7
Elaborar unha visión do deporte como institución social, entendida como moito máis que práctica deportiva.	A1 A3		
Construír unha visión macro da sociedade e do deporte para ser capaz de comprender o mapa de relacións entre os elementos, as funcións de cada un e identificar os procesos onde o profesional da Educación Física pode e debe incidir.	A1 A3	B5 B15 B19	
Ser capaz de observar e identificar o modelo de cultura deportiva da sociedade, de cada deporte, de grupos específicos e de cada persona en particular.	A1 A3 A7	B5 B12	
Coñecer os factores que determinan o nacemento, evolución e desenvolvemento da Socioloxía e a súa vinculación coa sociedade industrial	A2		
Coñecer as ideas principais dos sociólogos clásicos: Comte, Durkheim, Weber e Marx, así como a aplicación das súas ideas ao ámbito do deporte.	A3		
Comprender que o nacemento do Deporte Moderno é un fenómeno ?paralelo? ao nacemento da Socioloxía, e detectar as influencias que reciben da revolución industrial.	A2		
Expoñer as principais correntes de pensamento da Socioloxía e a súa aplicación ao mundo do deporte.	A2		
Comprender os antecedentes, nacemento e desenvolvemento da Socioloxía do Deporte a nivel nacional e internacional.	A3		
Coñecer e diferenciar a cultura deportiva na modernidade e na postmodernidade, e a orientación de decadencia e de resistencia. Saber intervir para transmitir unha cultura de postmodernidade de resistencia	A1 A3 A7	B3 B5 B12 B15 B19	C7
Comprender as consecuencias da cultura deportiva da postmodernidade de decadencia nas situacións de violencia e acoso escolar a alumnos e profesores.	A3 A7	B5 B12 B15	
Comprender os procesos de construción da cultura de xénero e a súa influencia nas maneiras de relacionarse e comportarse no deporte homes e mulleres. Saber intervir para modificar os modelos tradicionais de xénero	A1 A3 A7	B5 B12 B15	
Coñecer, e controlar na intervención profesional, as variables socio-demográficas que determinan a práctica deportiva da sociedade española, a súa evolución e cambios, que xeneran o paso de un sistema pechado (moderno) a un sistema aberto (postmodernos).	A1 A3 A7	B5 B12 B15 B19	
Comprender a relación prácticadeportiva-estilos de vida.			
Coñecer o significado e principios da recreación deportiva para diseñar unha intervención máis recreativa que deportivizada.	A1 A3 A7	B5 B12 B19	
Coñecer, saber identificar e desenvolver as características, cualidades e actitudes axeitadas propias do perfil profesional do animador deportivo.	A1 A3 A7	B5 B19	

Contidos	
Temas	Subtemas
BLOQUE I. O nacemento da Socioloxía, o nacemento do Deporte Moderno: dous procesos vencellados á sociedade industrial	1.1. Factores que determinan o nacemento da Socioloxía. 1.2. Os sociólogos clásicos. As súas ideas e a súa proxección no ámbito do deporte. 1.3. As principais correntes de pensamento en Socioloxía.

BLOQUE II. A sociedade e os seus conceptos. O deporte como institución.	2.1. A sociedade e os seus conceptos: Estado, institucións, cultura, socialización, valores, normas, conciencia individual, conciencia colectiva, consenso, conflito, grupos de presión e cambio social.
BLOQUE III. O nacemento do Deporte Moderno.	3.1. Introducción. modernidad histórica y analítica 3.2. O deporte e a sociedade industrial: os procesos de transformación na Inglaterra do século XIX. 3.3. Características do Deporte Moderno.
BLOQUE IV. Modernidade-Postmodernidade: Postmodernidade de Decadencia- Postmodernidade de Resistencia	4.1. Modernidade-Postmodernidade. Conexións e diferencias. 4.2. O Deporte como institución social: modernidade-postmodernidade. 4.3. Sociedade Moderna-Deporte Moderno. Sociedade Postmoderna-Deporte Postmoderno. 4.4. Postmodernidade: De Decadencia e de Resistencia. 4.5. A E.F. na Postmodernidade.
BLOQUE V. Postmodernidade de Decadencia: violencia no deporte, acoso escolar e violencia de xénero.	5.1. Acoso escolar. 5.2. Violencia no deporte. 5.3. Violencia de xénero: relación co deporte e a Educación Física.
BLOQUE VI. A socialización en función do xénero. Da modernidade á postmodernidade.	6.1. Conceptos fundamentais: sexo, xénero, transxénero, estereotipo, etiquetas sociais, roles hexemónicos, estatus, sexismo, feminismo, machismo, micromachismo, postmachismo. 6.2. Coeducación, Escola mixta, Escola Segregada. 6.3. A igualdade de oportunidades: as Estratexias de Discriminación Positiva (EDP). 6.4. Novas masculinidades, novas feminidades.
BLOQUE VII. A estrutura social da práctica físico-deportiva como actividade de lecer e tempo libre nas sociedades de postmodernidade.	7.1. A práctica deportiva en función do xénero, idade e estudos. 7.2. Motivos da práctica deportiva 7.3. Os deportes máis practicados e a súa frecuencia. A influencia da postmodernidade. 7.3.1. O paseo como actividade física: as andainas como oferta deportiva. 7.4. O paso de un sistema pechado a un sistema aberto: do deporte federado o deporte recreativo. 7.5. Perfil do profesional: cultura de modernidade ou de postmodernidade.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Obradoiro	A2 A1 A3 A7 B5 B12 B15 B19 C4 C7	20	36	56
Sesión maxistral	A2 A1 A3 A7 B3 B5 B12 B15 B18 B19 C4 C6 C7	20	38	58
Aprendizaxe servizo	A1 A3 A7 B3 B5	0	0	0
Proba obxectiva	A2 A1 A3 A7 B3 B5 B7 B12 B15 B18 B19 C4	10	20	30
Análise de fontes documentais	B7 C6	5	6	11
Atención personalizada		10.5	0	10.5
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Obradoiro	* A través desta metodoloxía de OBRADOIRO se propoñen as "PRÁCTICAS DE AULA". - A relación de prácticas pódese consultar en moodle. - E necesario a realización das mesmas dado que serán materia de examen e son un irecurso para comprender os contidos. - A asistencia a clase é unha obriga para o alumnado e tamén un dereito. É condición para ser avaliado na modalidade de avaliación continua. COMPETENCIAS: A3, A7, B3, B5, B12, B15, B18, B19, C4, C7
Sesión maxistral	SESIÓN MAXISTRAL. Traballaranse os contidos que forman o marco teórico a través de exposicións orais con soporte audiovisuais, debates dirixidos, etc. Realizaranse para cada tema as "Prácticas de Aula" correspondentes. COMPETENCIAS: A1, A2, A3, A7, B3, B5, B7, B12, B15, B19, C4, C7
Aprendizaxe servizo	Traballos voluntarios: - Si é posible, ofreceráanse centros para facer voluntariado e realizar o traballo. - Realizar entrevistas a persoas ou colectivos - Realizar observacións para identificar os contidos da asignatura - A calificación do traballo, sobre 10 puntos, fará media coa calificación final obtida na asignatura a través dos exames, sempre que esa calificación sexa de aprobado. Para facer este traballo voluntario (ou cualquier outro) o alumnado debe ter a autorización da profesora, debe asistir a clase todos os días, non só cando se pasa lista, e non pode copiar as prácticas de aula COMPETENCIAS: A1, A3, B3, B5, B12, B15, B19, C4, C7
Proba obxectiva	Refírese os exames en moodle. Faranse tantos exames como bloques temáticos hai, aínda que cada un ten diferente valor dado que o contido de cada bloque tamen é diferente: - Bloque I: 5% - Bloque II: 10% - Bloque III: 10% - Bloque IV: 20% - Bloque V: 20% - Bloque VI: 20% - Bloque VII: 15% COMPETENCIAS: A1, A2, A3, A7, B3, B5, B12, B15, B18, B19, C4, C6
Análise de fontes documentais	Formará parte do traballo que teñan que realizar o alumnado para levar a cabo as "Prácticas de Aula". Estas tarefas poden ser tanto a consulta bibliográfica como a visualización de vídeos, películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc. COMPETENCIAS: A1, A2, A3, A7, B7, C6.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Obradoiro Aprendizaxe servizo	O alumno realizará as "Prácticas de Aula" e as dudas que poda ter resolveráanse na aula e tamen na hora de tutoría establecida no horario. As outras horas de tutoría para atención personalizada serán publicadas polo centro e tamén indicaránse na aplicación da UDC. Estas tutorías son para tratar problemáticas persoais na materia ou resolver dúbidas dos traballos voluntarios. * Antes de cada examen (proba obxectiva/ proba mixta), si se require, farase unha tutoría colectiva, na hora marcada no horario oficial, para responder as dúbidas da materia. * Como sempre se fixo, o alumnado con máis dificultades na materia para aprobar serán atendidos en tutoría individual no despacho da profesora, sempre que existan motivos obxectivos que expliquen as dificultades para aprobar. * Aqueles que non acuden a clase con regularidade, non toman apuntes e na aula están como meros espectadores non serán atendidos en tutorías individualizadas para explicarles o contido. A asistencia a clase é obrigatoria. * ALUMNADO CON MATRICULA PARCIAL. As dificultades de asistencia os obradoiros solucionarase coa posibilidade de asistencia as tutorías que se realizan antes de cada examen de moodle. Atenderase os casos concretos para buscar solucións.
----------------------------------	--

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Proba obxectiva	A2 A1 A3 A7 B3 B5 B7 B12 B15 B18 B19 C4	**Refírese os "Exámenes Test de Moodle";. Faranse tantos exames como bloques temáticos hai, aínda que cada un ten diferente valor dado que o contido de cada bloque tamen é diferente: - Bloque I: 5% - Bloque II: 10% - Bloque III: 10% - Bloque IV: 20% - Bloque V: 20% - Bloque VI: 20% - Bloque VII: 15% (probablemente será o último día do cuatrimestre) - Estas Probas obxectivas realizaranse a través da plataforma de tele-formación da UDC (Moodle) e durante un tempo adaptado ao número de preguntas. Polo tanto, o alumnado debe dispor dos aparellos necesarios para poder realizar o examen. - Tipo de preguntas: de Verdadeiro-Falso - Sistema de corrección: acertos menos erros - OS EXÁMENES PODRÁN FACERSE EN CALQUERA MOMENTO, UNHA VEZ QUE SE TEÑA IMPARTIDO O CONTIDO (INCLUSO 2 DÍAS DESPOIS) - É OBRIGATORIO REALIZAR TODOS OS PARCIAIS DA AVALIACIÓN CONTINUA, NON PODE QUEDAR NINGÚN SIN FACER. - PARA APROBAR A AVALIACIÓN CONTINUA HAI QUE ACADAR UN 5,00 NA MEDIA DOS 7 EXÁMENES (AÍNDA QUE 2 DELES PODEN ESTAR SUSPENSOS CUN 4) AVALIACION CONTINUA. 1.- ECF (Evaluación Continua Formativa): 70% (durante o cuatrimestre) - Test Moodle: 7 exames. 70% 2.- ECPG (Evaluación Continua Prueba Global): 30%. Xunio - Test Moodle: 30% AVALIACIÓN ÚNICA (JULIO) (100%) - Test Moodle: 100% - Para aprobar será necesario obter o 60% da puntuación total do examen. ** ALUMNADO QUE SUSPENDE OU PERDE A AVALIACIÓN CONTINUA: - SON OS QUE NON CHEGAN O APROBADO NA MEDIA, OS QUE TEÑEN MAIS DE 2 EXÁMENES SUSPENSOS OU NON TEÑEN FEITO TODOS OS EXÁMENES. - ADMÍTESE TER 2 EXÁMENES SUSPENSOS CON UNHA PUNTUACIÓN DE
-----------------	---	---

4,00: NESTES CASOS SE SEGUIRÁ COA AVALIACIÓN CONTINUA.

- O ALUMNADO QUE PERDE A AVALIACIÓN CONTINUA NON PODE PRESENTARSE O EXAMEN DA DATA DE XUNIO
- O EXAMEN DA DATA DE XUÑO TEN UN VALOR DO 30% (O 70% RESTANTE CONSÍGUESE A TRAVÉS DA AVALIACIÓN CONTINUA NO CUATRIMESTRE): POLO TANTO NON É POSIBLE APROBAR A MATERIA PERDENDO A AVALIACIÓN CONTINUA E FACENDO O EXAMEN CUN VALOR DO 30%

** Alumnado que NON fixo AVALIACIÓN CONTINUA OU SUSPENDEN-ABANDONAN.

- Examen de xulio ten un valor de 100%. Para aprobar será necesario obter o 60% da puntuación total do examen.

- NON SE GARDAN NOTAS DA AVALIACIÓN CONTINUA
- NON SE GARDAN NOTAS DE CURSOS ANTERIORES

Aprendizaxe servizo	A1 A3 A7 B3 B5	- A calificación do traballo, sobre 10 puntos, fará media coa calificación final obtida na asignatura a través dos exames, sempre que esa calificación sexa de aprobado. Non se indica neste apartado o valor na avaliación pois é un traballo voluntario. Para facer este traballo voluntario (ou calquera outro) o alumnado debe ter a autorización da profesora. A solicitude de traballos voluntarios farase a partir da explicación do módulo II e ata o módulo VI. Poden facer os traballos voluntarios o alumnado que asiste a clase e que ten os parciais aprobados. Os obxectivos do TRABALLO VOLUNTARIO: aplicar os conceptos da asignatura, a un partido (espectadore-xogadoras), club-equipo, as entrevistas realizadas (mulleres, persoas do colectivo LGTBIQ, etc.)	0
---------------------	----------------	---	---

Observacións avaliación

1. Asistencia. É necesaria a asistencia as sesións prácticas para poder realizar a avaliación continua: nelas se require a participación e a exposición das Prácticas de Aula realizadas. (Lembrase que a asistencia a clase é un dereito e un deber).
2. A porcentaxe mínima de asistencia para a avaliación será do: 70% nas sesións prácticas
 - O alumnado ten o dereito e o deber de asistir as clases das asignaturas nas que se matricula. O ensino é presencial. Non se contempla o ensino a distancia. Non se permite a opción de que o alumnado acuda só os parciais
 - O alumnado que, por causas de problemas de saúde certificados, hospitalización, etc., non alcance o 70% de presencialidade, a profesora analizará a súa situación particular para permitirlle continuar coa avaliación continua
3. Requisitos para la superar a asignatura:
 - 1ª Oportunidad: Avaliación continua
 - ** ECF (Avaliación Continua Formativa). Proba obxectiva (7 exámenes parciais a través de Moodle o longo do cuatrimestre: 70% do valor da nota final). Non hai recuperación dos exámenes suspensos. Dado que a avaliación continua implica estudio continuo, os exámenes poden realizarse calquer día, con notificación na mesma semana do examen.
 - ** ECPG (Avaliación continua Proba Global). Examen final cuatrimestre a través de Moodle: valor 30%, debe estar aprobado. Si se suspende se recupera na 2ª oportunidade.
 - 2ª Oportunidade: Avaliación continua
 - ** Si hai avaliación continua (coa presencialidade requerida) gardanse as calificacións dos 7 parciais (70%).
 - ** Debe realizar o examen final do cuatrimestre (ECPG) (30%): enténdese que o ten suspenso ou que non se presentou.
 - 2ª oportunidade-AVALIACIÓN ÚNICA (XULLO): valor 100%.
 - ** O alumnado que se presenta a esta opción é que perdeu a avaliación continua, polo tanto, para aprobar, debe obter o 60% da puntuación total do examen.
4. Os criterios de mantemento de partes superadas para a 2ª oportunidade:
 - ***Se conserva a calificación dos 7 exámenes parciais (non hai recuperación de posibles exámenes suspensos). Debe realizar o examen da convocatoria de xullo (enténdese que ten este examen suspenso ou Non Presentado)
5. Os criterios de mantemento de partes superadas en futuras convocatorias de avaliación:
 - *** Non se gardan as calificacións da avaliación continua para o seguinte curso.
 - *** NON SE GARDAN NOTAS DE CURSOS ANTERIORES
 - *** Só se gardan as calificacións da 1ª oportunidade para a 2ª.
6. Alumnado con matrícula parcial
 - *** A asistencia debe ser do 50%
 - 1ª Oportunidad:
 - Debe realizar as mesmas Prácticas de Aula.
 - Debe realizar os mesmos exámenes parciais de moodle (7 en total): se lle adaptarán as datas dalgún examen si fora estrictamente necesario. Pero deben ter dispoñibilidade para realizalos.
 - Atenderáanse as súas dúbidas a través de tutorías de Moodle cada 15 días si é necesario .
 - 2ª Oportunidad:
 - AVALIACION CONTINUA: O alumnado que suspenda en xuño o examen (30%) pode repetilo na 2ª oportunidade e terá o mesmo valor (30%). Ademais, se considerará a puntuación obtida nos parciais (70%).
 - Si é necesario adaptarase as datas.
 - AVALIACIÓN ÚNICA (XULLO) (100%)
 - Test Moodle: 100%. O alumnado que opta a esta opción é que perdeu a avaliación continua, polo tanto, para aprobar será necesario obter o 60% da puntuación total do examen.
7. Disponibilidade dos idiomas en relación as probas escritas de avaliación (no só a proba final): os exámenes estarán en castelán, tanto os parciais como o examen final de cuatrimestre. Si se desexa realizar o examen final en galego o alumnado deberá solicitalo con un mes de antelación.
8. Se contempla a posibilidade de opcións alternativas de avaliación para casos especiais xustificadas con informes médicos. Realízanse tutorías, cambios de datas de parciais ou do examen final si fora necesario.

9. Para realizar pruebas on-line, emplearase a plataforma virtual da UDC Moodle.

10. Implicacións de fraude académico na realización das probas ou actividades de avaliación,

A realización fraudulenta de proba ou actividades de avaliación implicará a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario (Regulamento disciplinar do estudantado da UDC, art. 11, apdo 4 b). Entenderase por fraude académica calquera comportamento premeditado tendente a falsear os resultados dun exame ou traballo, propio ou alleo, realizado como requisito para superar unha materia ou acreditar o rendemento académico (Lei 3/2022, do 24 de febreiro, de convivencia universitaria; art. 11, apdo g).

Ademais, segundo a Lei de Convivencia Universitaria (BOE núm. 48, do 25 de febreiro de 2022), a fraude académica, considérase falta moi grave, podendo implicar expulsión de 2 a 3 anos da universidade constando no expediente académico ata o seu total cumprimento; así como, a perda de dereitos de matrícula parcial durante un curso ou semestre académico (art. 14). Enténdese por fraude académica calquera comportamento premeditado tendente a falsear os resultados dun exame ou traballo, propio ou alleo, realizado como requisito para superar unha materia ou acreditar o rendemento académico (art. 11).

Aplicación del art. 11, apdo. 4b, del Reglamento disciplinar del estudiantado de la UDC de 28 de junio de 2023.

TRABALLOS VOLUNTARIOS.

B).-- O alumnado que esté entrenando equipos ou levando actividades extraescolares pode organizar unha entrevista en grupo para falar sobre os conceptos de sexismo, machismo, feminismo, etc. - Debe grabar a entrevista debate e despois transcribila. - A continuación debe identificar en ese texto os conceptos da asignatura. C).-- Os sonidos do deporte": grabar o sonido dun entrenamiento, dunha actividade nun ximnasio, nas gradas dun partido, etc. - Transcribir a grabación. - Identificar os conceptos da asignatura. VALOR DO TRABALLO VOLUNTARIO. - A calificación do traballo fará media coa nota final alcanzada na materia. Pero é necesario ter aprobada a materia para facer media. * ALUMNADO CON DIVERSIDADE FUNCIONAL. Deben falar coa profesora a principio de curso para buscar solucións adecuadas a cada situación.* ALUMNADO CON CUALQUERA PROBLEMÁTICA QUE PODA INTERFERIR NO PROCESO DE APRENDIZAXE, NO RENDIMENTO, NA CONCENTRACIÓN NO ESTUDIO, ETC. Deben falar coa profesora a principio de curso ou cuando xurda o problema. ** Nos exámenes, nos traballos e na exposición das Prácticas de Aula hai que utilizar unha linguaxe inclusiva.

Bibliografía básica

- Aldaz, J. et al. (2013). Responsabilidad social. Ética y deporte.. Madrid: Ibersaf Industrial-AEISAD
- ALFARO GANDARILLAS, Élida.; BENGOCHE BARTOLOMÉ, Mercedes; VÁZQUEZ GÓMEZ, Benilde (2011). Hablamos de Deporte: en femenino y en masculino. . Madrid: Consejo Superior de Deporte
- Arce, C. y De Francisco, C. (2008). A realidade da práctica deportiva en Galicia. . Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela-Consellería de Cultura e Deporte. Xunt
- Ballesteros (1989). Postmodernidad: decadencia o resistencia. Madrid, Tecnos
- Fundación Real Madrid (2011). Por una educación real. Valores y Deporte. La alineación de los valores. Cuaderno del alumnado. Cuaderno del profesorado. . Madrid: Ediciones Gráficas Fundación Real Madrid
- Elias, N. y Dunning, E (1986). Deporte y ocio en el proceso de civilización. Madrid: FCE
- Gambau i Pinasa, V. et al. (2008). Comunicación y deporte. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
- García Ferrando, M. (2006). "Veinticinco años de análisis de comportamiento deportivo de la población española (1980-2005)" . Revista Internacional de Sociología nº 44, mayo-agosto, pp15-38
- García Ferrando, M. (2006). Postmodernidad y deporte. Entre la individualización y la masificación. Encuesta sobre hábitos deportivos de los españoles 2005. . Madrid: Consejo Superior de Deportes-Centro de Investigaciones Sociológicas.
- García Ferrando, M. (Coord) (1993). Pensar nuestra sociedad. Fundamentos de sociología. Valencia: Tirant lo Blanch
- García ferrando, M; Puig, Nuria.; Lagardera, F.; Llopis, R. y Vilanova, A. (2017). Sociología del Deporte. Madrid: Alianza. 4ª edición
- Giner, S., Lamo de Espinosa, E. y Torres, C. (Eds) (1998)). Diccionario de Sociología. Madrid: Alianza Editorial
- Inglehart, R (1998). Modernización y posmodernización. El cambio cultural, económico y político en 43 sociedades. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas
- Latiesa Rodríguez, Margarita. et al. (2001). Deporte y cambio social en el umbral del siglo XXI. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
- López, Cristina y Fernández, Mª Angeles (2008). A realidade físico deportiva das mulleres en Galicia. A Coruña: Xunta de Galicia
- Mandell, R. (1986). Historia cultural del deporte. Barcelona: Bellaterra.
- Martín Horcajo, Monserrat (2006). "Contribución del feminismo de la diferencia sexual a los análisis de género en el deporte" . Revista de Sociología nº 44, pp. 11-131
- Martínez del Castillo, J. (Comp) (1998). Deporte y calidad de vida. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
- Martos, Pilar (coord) (2019). La práctica deportiva en el proceso vital: Estado de la cuestión y retos de futuro. Consejo General de Colegios Profesionales de la Educación Física y del Deporte (Consejo COLEF).
- Moscoso Sánchez, D. (2006). "La sociología del deporte en España. Estado de la cuestión" . Revista de Sociología, nº 44, pp 177-221
- Mosquera, Mª José y Puig, Nuria. (2003). "Sociología de la actividad física y el deporte en España" en Dosil, J. (ED): Ciencias de la actividad física y del deporte. . Madrid: Síntesis
- Mosquera, Mª José.; Gambau, V; Sánchez, R. y Pujadas, X. (Comp) (2003). Deporte y postmodernidad. Madrid: Librerías deportivas Esteban Sanz_AEISAD. nº 6
- Mosquera, González, Mª José. et al. (2003). Deporte y Postmodernidad. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
- Mosquera González, Mª José. (2004). No violencia en el deporte y en la vida. Guía para docentes y personas interesadas. Guía para madres y padres y Guía para escolares y personas curiosas.. A Coruña: Dirección Xeral para o Deporte, Consellería de Familia, Xuventude, Deporte e Voluntariado.
- Mosquera González, Mª José. (2012). I, II, III e IV Ciclo de Conferencias de Xénero, Actividade Física e Deporte 2009-2010. A Coruña: Universidade da Coruña <http://ruc.udc.es/handle/2183/9053>
- Mosquera, Mª José y Rodicio, Mª Luisa (2013). "Hábitos deportivos de los estudiantes de la Facultad de Ciencias del Deporte y la Educación Física de la Universidad da Coruña (1992-2012): la influencia de los cambios de la sociedad española?". XI C. Madrid. Disponible en: <http://www.fes-web.org/uploads/files/modules/congress/11/papers/1842.doc>.

- Mosquera González, Mª José (2014). ¿Las mujeres no hacen deporte porque no quieren? ¿Los hombres practican el deporte que quieren? El género como variable de análisis de la práctica deportiva de las mujeres y de los hombres. en Mosquer. A Coruña: Universidade da Coruña.<http://ruc.udc.es/dspace/handle/2183/13594>
 - Picó, J. (1999). Cultura y modernidad. Seducciones y desengaños de la cultura moderna. . Madrid: Alianza Editorial
 - Ritzer, G (1993). Teoría sociológica clásica. Madrid: McGraw-Hill
 - Ritzer, G. (1993). Teoría sociológica contemporánea. Madrid: McGraw-Hill
 - Sanmartín, J. (Coord) (2004). El laberinto de la violencia. Causas, tipos y efectos.. Barcelona: Centro Reina Sofía para el estudio de la violencia_Ariel
 - Sánchez Martín (2011). Transformación deportiva: nuevos hábitos ciudadanos y posmodernidad urbana, 1982-2010" en Pujadas, X. (coord.): Atletas y ciudadanos. Historia social del deporte en España. . Madrid: Alianza Editorial
 - Simón, J.A. (coord) (2017). España ante el desafío de Europa: Identidad, integración, salud y deporte. Consejo General de Colegios Profesionales de la Educación Física y del Deporte (Consejo COLEF).
 - Soler, Sussana (2015). Estrategias de promoción del deporte femenino. <http://ruc.udc.es/dspace/handle/2183/15519>
 - Llopis Goig, R. (dir) (2014). Crisis, cambio social y deporte. Nau Llibres - Edicions Culturals Valencianes, S.A.
 - Vázquez Pardal, R. (). Participación masculina en deportes tradicionales femeninos: o caso da ximnasia rítmicas: . <http://ruc.udc.es/dspace/handle/2183/13591>
 - Vilanova, Anna. et al. (2009). Deporte, salud y medio ambiente. Madrid: Librerías Deportivas Esteban Sanz-AEISAD
 - (). .
 - Vilanova, Anna. et al (2021). Diálogos sobre el deporte (1975-2020). REEFD, nº 434 y 435
- En moodle estará a disposición bibliografía específica e complementaria

Bibliografía complementaria	INFOGUÍAS UDCGuía sobre feminismo, xénero e igualdade https://infoguias.biblioteca.udc.es/feminismo
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Pedagogía da actividade física e do deporte/620G01001
Teoría e historia da actividade física e do deporte/620G01003
Xogos e recreación deportiva/620G01005
Psicoloxía da actividade física e do deporte/620G01011
Metodoloxía de investigación en actividade física e deporte/620G01021

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía da actividade física e do deporte/620G01011

Materias que continúan o temario

Pedagogía da actividade física e do deporte/620G01001
Teoría e historia da actividade física e do deporte/620G01003

Observacións

?Coa finalidade de mellorar o sistema de garantía

interna de calidade do noso centro, sería convincente que o alumnado atendesese á

solicitud realizada pola UDC, con periodicidade cuatrimestral, respecto a

participar no proceso de avaliación das materias cursadas? e cuxa chamada

realiza baixo o nome de ?AVALÍA? consistindo en responder as enquisas que

avalían a docencia do profesorado en cada materia. CONSIDERACIOS PREVIAS DE ESPECIAL RELEVANCIA para o alumnado*** O temario

vaise desenvolver a través de diferentes tipos de clases e de recursos: clases maxistras, debates, prácticas de aula, lectura de artigos e libros, etc., polo tanto, todos os contidos, ideas, preguntas, etc. que se abordan nal aula ou a través de Teams se consideran materia de

examen. *** Os esquemas que se utilizarán na aula para explicar os diferentes contidos do temario non se poden entender como ?os apuntes oficiais? a través dos cuales estudar o examen.Os esquemas son un guión para ordear as ideas, unha síntesis do contido de cada bloque temático.

*** Como recurso, os esquemas axudan a que o alumno centre a súa atención e, dado que están dispoñibles en moodle, evitan que éste teña que tomar apuntes de todo o explicado, facilitando que poda centrarse en comprender as explicacións e realizar as anotacións aclaratorias ao contido que nelas se reflexa. *** Pero nos esquemas no se inclúen as explicacións de todos os conceptos, matices, exemplos que se realizan en

clase, as comparacións entre conceptos, os comentarios sobre as referencias bibliográficas, etc. Estas cuestións debe incorporalas o alumnado e tomar nota delas para elaborar os seus propios apuntes, do contrario terá unha información incompleta da materia de examen. *** Resulta

fundamental para a comprensión do contido da asignatura que o alumnado asista as clases con regularidade e manexe e organice os materiais. Ao longo do cuatrimestre se traballará na aula para construír un ?pensamento sociolóxico sobre o deporte?, unha ?visión cultural do deporte?, e os

alumnos que non asisten a clase non adicaron o tempo necesario para entrenarse nese proceso. Esta carencia percíbese de maneira especial nos resultados do examen. *** Por outra parte, si o alumnado que non asiste a clase estudia polos apuntes doutros compañeiros, non están

estudiando o contido que se ten impartido na aula, estudian o que outros compañeiros ?entenderon que se ten explicado?. Hai erros semellantes que se detectan nos exámenes, nalgúns casos máis de 15 alumnos teñen o mesmo erro. *** O temario explicárase recurrido a exemplos dos diferentes deportes e protagonistas deportivos. sen embargo se tratará como tema transversal a violencia no deporte e o xénero. ***

Recomendase a seguinte estratexia para favorecer a comprensión da materia: Que o alumnado traslade o explicado na aula ao seu deporte, de maneira que entenda a relación e presenza de cada concepto dunha forma práctica, aplicada á súa vida cotiá deportiva. Si este proceso o desenrola dende o principio de curso vai comprender mellor os contidos e estará mellor preparado para o tipo de reflexións que se plantearán no examen. RECOMENDACIÓNS PARA OS ALUMNADO QUE XA CURSOU A ASIGNATURA.

*** Percebase que algúns alumnos que xa cursaron a asignatura en anos anteriores confíanse e se relaxan nas súas esixencias. Os conceptos xa lles resultan familiares e non os traballan o suficiente. O resultado é que non acadan o nivel de precisión esixido e volven suspender

exames. SOBRE A ASISTENCIA A CLASE E O TRABALLO NA AULA *** Tamen se recorda que para opinar é preciso ter coñecementos e información, e ademais é bo ser prudente e reflexivo. Os debates da aula non deben semellarse a algúns "debates televisivos" que carecen de datos,orden e respecto e nunca chegan a conclusións. Cada sesión de clase ten unhas obxectivos, polo tanto é preciso orden, escoita e pensamento para poder acadalos.

*** O traballo na aula é unha OBRIGA para o alumnado e tamén un DEREITO. SOBRE CONDICIONS DURANTE A REALIZACIÓN DE EXAMENES. *** Recoméndase revisar a normativa da UDC, "Normas de avaliación, revisión e reclamacións das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario". artigo 14. Non se permite o uso de móbiles na "Proba mixta-examen escrito. A expulsión dunha proba de avaliación implicará a cualificación de suspenso na convocatoria da materia. SOBRE COPIAS EN EXAMENES, PRÁCTICAS O TRABAJOS.

*** A realización fraudulenta de proba ou actividades de avaliación implicará a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario (Regulamento disciplinar do estudantado da UDC, art. 11, apdo 4 b). Entenderase por fraude académica calquera comportamento premeditado tendente a falsear os resultados dun exame ou traballo, propio ou alleo, realizado como requisito para superar unha materia ou acreditar o rendemento académico (Lei 3/2022, do 24 de febreiro, de convivencia universitaria; art. 11, apdo q).OBSERVACIÓNS SOBRE OS RESULTADOS DOS EXAMENES *** Hai alumnado que non estudian os documentos da asignatura, só

g). OBSERVACIÓNS SOBRE OS RESULTADOS DOS EXAMENES*** Hai alumnado que non estudian os documentos da asignatura, só resúmenes que "circulan": por este motivo detectanse erros semellantes nos exames, as mesmas respostas mal elaboradas.

*** Hai alumnado que non fai as prácticas, que as copian ou estudian por "practicass que están circulando": hai erros que se reproducen nos exames. (Ver normativa). CAMBIO DE DATAS DE EXAMENES OFICIAIS: *** Atenderanse os casos contemplados na normativa da UDC; artigo 12º.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías